

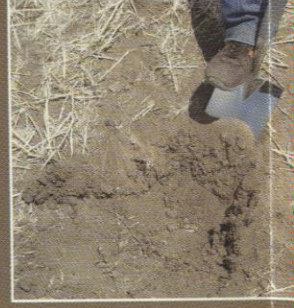
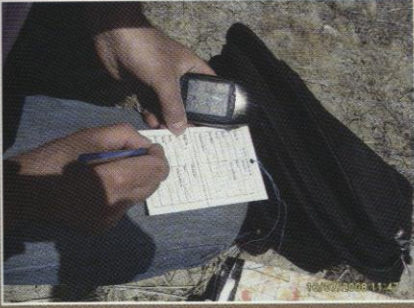
T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI

Toprak Gübre ve Su Kaynakları
Merkez Araştırma Enstitüsü

TOPRAK ÖRNEKLEMESİ NASIL YAPILMALI?

ANKARA

TOPRAK ÖRNEKLEMESİ NASIL YAPILMALI?

Toprak numunelerinin alınmasında çeşitli alet ve malzemelere ihtiyaç vardır. Bunlar;

Toprak numune alma aletleri: Toprak sondası, toprak burgusu, bahçe küreği (beli) ve mala

Kova veya bez: Tarlanın değişik noktalarından alınan toprak numunelerinin, içinde veya üzerinde toplanıp karıştırılmasında kullanılır

Numune Torbası: Yaklaşık olarak bir kilogram toprak numunesi alacak büyüklüktedir. Numunenin elenmemesi için sık dokunmuş olmalıdır. Bir kilogramlık naylon torbalarda kullanılabilir.

Etiket: Kartondan yapılmıştır. Deliğinden ip geçirilmek suretiyle numune torbasının ağzına bağlanır. Aynı etiketin bir örneği de torba içine konur. Etiket üzerinde; numune sahibinin adı soyadı, numunenin alındığı yer, derinlik ve ne amaçla alındığı yazılır. Üzerindeki sorular numune alındığı sırada tarlada cevaplanır. Doldurulan bilgi kâğıdı toprak numuneleri ile birlikte laboratuvara gönderilir. (Örneği ekte verilmiştir.)

Bilgi Kâğıdı: Etiket dışında daha çok ayrıntıyı içeren bilgi kâğıdı örneklenen tarla ile ilgili daha ayrıntılı bilgileri içerir. (Örneği ekte verilmiştir.)

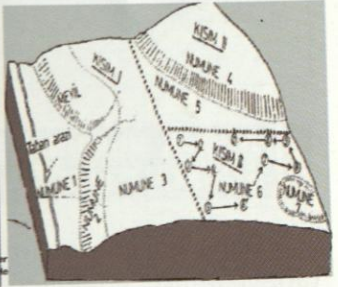
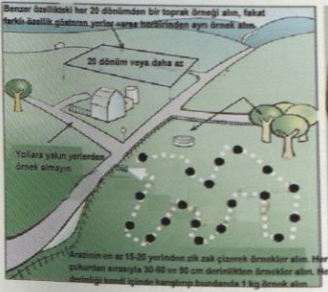
Kurşun Kalem: Etiket ve bilgi kâğıdı kurşun kalem ile yazılır. Çünkü kopya ve mürekkepli kalemlerle yazı-

lan yazılar rutubette bozulabilir.

Bir tarlanın toprağı diğer bir tarlanın toprağına çok benze-yeceği gibi, aynı tarla içinde değişik özellik gösteren kısımlarda bulunabilir. Bu deği-şiklikler; renk (orga-nik madde ve demir bileşiklerinden ileri gelen koyu veya açık renk), meyil ve yükseklik, tekstür (kumlu, tınlı, killi), derinlik (derin, orta veya sığ), mahsul farklılığı (değişik cins ve miktarda mahsul kaldırılan kısımlar), değişik gübreleme veya kireçleme (eřitli gübrelerin az veya çok kullanıldığı kısımlar veya gübre uygulanmayan parçalar, kireçleme yapılan veya yapılmayan yerler) ve toprak işleme farklılığıdır (değişik sulama v.s. gibi).

Toprak numuneleri alınmadan önce, yukarıda belir-tilen hususlar göz önünde bulundurularak, numune alı-nacak arazi, önce homojen bölümlere ayrılır. Yani önem-li değişiklikler gösteren yerler, ayrı birer kısım olarak kabul edilirler. Bu kısımların her birinden ayrı, ayrı birer karışık (kompoze) numune alınır. Karışık numunenin alı-nacağı alan 40 dönümden büyük olmamalıdır. Toprak çok homojen dahi olsa her 40 dönümlük alan için ayrı birer karışık numune alınır.

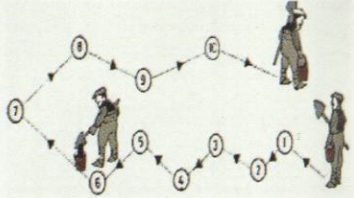
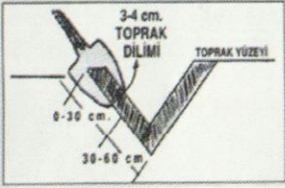

Tarlada toprak örneği alınmasında aşağıdaki adımlar takip edilir. Bu kısım yukarıda anlatılanların bir örnek alınımında ayrı kademe kademe ifadesidir.

- Toprak örneği alınacak yerin toprak örneği alınmaya uygun bir yer olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Eğer bu yer örnek almaya uygunsa toprağın üzerindeki ot, sap gibi şeyler temizlenir (Temizlemeden kasıt toprak yüzeyinin tamamen kazınması demek değildir).
- Temizlenen bölgede kürek toprağa 20 cm derinlikte (pulluk sürüm derinliği) daldırılır.
- Alınan bu toprak olduğu gibi açılan çukurun hemen yanına konulur.
- Sonra açılan çukur içine kenarlardan toprak dökülmüş ise el ile temizlenir.
- Kürek 3-5 cm kalınlıkta toprak alacak şekilde 0-20 cm derinliğe kadar daldırılır ve yavaşça kaldırılır.

• Alınan örnek kürek üzerinde yalnızca yan taraflarından düzeltilerek kovanın için konulur.

Böylece bir adet toprak örneği alınmış olur. Yaklaşık 40 dekar tarla için 8 – 10 adet örnek alınarak kovaya konur ve kovadaki bu topraklar temiz bir zeminde karıştırılarak paçal örnek oluşturulur.

TOPRAK NUMUNELERİNİN ALINMASININ SAKINCALI OLDUĞU YERLER

Daha öncede belirtildiği gibi toprak numuneleri tarlayı temsil edebilen belirli yerlerden alınmalıdır. Tarlanın rastgele her yerinden toprak numunesi alınmaz. Toprak numunesinin alınmasının sakıncalı olduğu yerler şunlardır;

- Harman yeri veya hayvan yatmış yer ise,
- Önceden gübre yığılmış yer ise,
- Sap kök veya yabancı otların yığın halinde yakıldığı yer ise,
- Hayvan gübresinin bulunduğu nokta ise,
- Tarlanın tümsek veya su birikmesi olan çukur noktaları ise,
 - Dere, orman, su arkı ve yollara yakın arazi kısımları ise,
 - Sıraya ekim yapılan ürünlerde sıra üzeri ise,
 - Binalara yakın alanlar ise,
 - Özellikle meyvecilik, kavakçılık gibi ağaç yetiştirmek için ayrılan araziler hariç, tarlada bulunan birkaç ağacın altından, toprak örneği alınmamalıdır.

Ayrıca tarla içinde küçük bir kumlu yer var ise buradan numune alınıp diğer numuneler ile karıştırılmamalıdır. Bu alanın ayrı olarak gübrelenmesi gerektiği için, buradan da ayrı bir karışık (kompoze) toprak numunesi alınmalıdır.

TOPRAK NUMUNE ETİKETİ

İli : _____
İlçesi : _____
Köyü (Mevkii) : _____
Tarla Sahibi : _____
Bitki : _____
Derinlik : _____
Tarla Kimliği : _____
(varsa parsel no veya ismi) _____
Tarih : _____
Numuneyi Alan : _____

Dr. Mustafa USUL
Aynur DİLSİZ - Vecihe İNCİRKUŞ

İLETİŞİM BİLGİLERİ

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

İstanbul Yolu 5. Km No: 32 Yenimahalle / ANKARA

Telefon : 0312 315 65 60 - 65

Faks : 0312 315 29 31

Web: <http://www.arastirma.tarim.gov.tr>

E-posta : tgae@tgae.gov.tr